

Spoštovani učenci in učenke! Spodaj prilagam razlage in ponovitev snovi!

1. Ponovitev snovi!

Razvoj nove oblasti med vojno

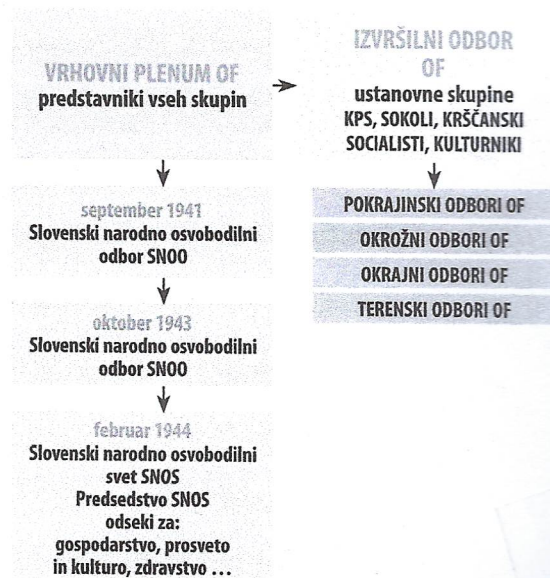
Na slovenskih tleh je med vojno postala najpomembnejša organizacija ilegalna Osvobodilna fronta, ki je vodila najmočnejše odporiško gibanje in je na osvobojenem ozemlju prevzela oblast. OF je bila skupna organizacija različnih političnih skupin, vodilno vlogo v njej pa so pridobili komunisti. Z uspešnim delovanjem OF in partizanskih čet se je njihov položaj krepil. Marca 1943 so predstavniki najmočnejših ustanovnih skupin (komunistov, sokolov in krščanskih socialistov) podpisali **dolomit-sko izjavo** in komunistični partiji priznali vodilno vlogo v OF in slovenskem osvobodilnem boju.

Prevlada Komunistične partije v OF je:

- komunistom pripravila prevzem oblasti po vojni,
- zaostрила odnos med OF in meščanskim taborom.

Spoznaj organiziranost Osvobodilne fronte.

- a) Z rdečo barvo v preglednici podčrtaj politične skupine, ki so sodelovale pri ustanovitvi OF.
- b) Z modro barvo podčrtaj najvišji organ OF.
- S katerim današnjim organom lahko primerjamo njegov položaj?
-
- c) Z zeleno barvo podčrtaj ime izvršilnega organa, ki ga je imenoval najvišji organ OF.
- S katerim današnjim organom lahko primerjamo njegov položaj?
-

2. Konec vojne na Slovenskem

Konec vojne na Slovenskem

Poleti 1944 so se začeli Nemci umikati z Balkanskega polotoka proti zahodu. Jugoslovanska armada je ob tem začela preboj v Srbiji, sledila je osvoboditev različnih delov Jugoslavije. V prvih mesecih 1945 je sledil prodor čez južno Slovenijo in proti zahodni in severni slovenski narodni meji.

1. maja 1945 so partizani zasedli Trst, nekaj dni pozneje še Koroško. Slovenska partizanska vojska je s tem dosegla **osvoboditev vsega slovenskega narodnostnega ozemlja**. Jugoslovanska armada se je na zahtevo zaveznikov, ki so nekaj dni zatem prišli na to ozemlje, s teh območij umaknila.

9. maja zjutraj je bila **osvojenjena Ljubljana**. Večini nemških enot in njihovih sodelavcev se je uspelo umakniti na Koroško in se predati zaveznikom. Zadnji spopad partizanov z Nemci je potekal 15. maja 1945 na slovenskih tleh (na Poljani pri Prevaljah).

Na prevzem oblasti po vojni se je pripravljala tudi meščanski tabor. Jeseni 1944 so politiki meščanskega tabora ustanovili skupno predstavništvo – **Narodni odbor za Slovenijo**. Maja 1945 je Narodni odbor razglasil narodno državo Slovenijo kot sestavni del Kraljevine Jugoslavije in napovedal ustanovitev slovenske vlade (kot začasni najvišji organ na slovenskem ozemlju). Zanašal se je na to, da bodo Slovenijo osvobodili zavezniki in da bo v sodelovanju z njimi vzpostavil svojo oblast. Dogodki, ki so sledili, so izničili načrte Narodnega odbora.

7. S pomočjo zemljevida odgovori na vprašanja.

- Obkroži zahodno in severno točko na slovenski narodnostni meji, ki ju je osvobodila Jugoslovanska armada.
- Ustno opiši smeri osvoboditve slovenskega ozemlja.
- Katera vojska je Jugoslovanski armadi pomagala osvoboditi Prekmurje?